

BESLUT

2017-05-15

Dnr: 16/03182

SAKEN

Hela norska presskonferensen inför längdpremiären, SVT Play, 2016-11-16, program med direktsänd presskonferens inför norska längdskidpremiären; fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte innebar ett otillbörligt kommersiellt gynnande.

PROGRAMMET

Programmet bestod till stora delar av en direktsänd presskonferens från Norge där representanter för det norska skidförbundet bland annat diskuterade dopningsfrågor och det norska skidlandslagets planer och framtid.

Utsändningarna från presskonferensen varvades bland annat med direktsända bilder på och kommentarer från Sveriges Television AB:s (SVT) programledare och expertkommentator som befann sig i en studio i Sverige. Under de delar av programmet som bestod av utsändningar från den norska presskonferensen syntes vissa produkter, varumärken och logotyper i bild på deltagarnas kläder, en sponsringsvägg, presentationsbilder på en projektorskärm och på ett bord som stod på den scen som deltagarna stod på. Varumärkena och logotyperna exponerades i olika omfattning under programmets gång.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att flera företagslogotyper och namn syntes i bild under presskonferensen. Mest framträdande var, enligt anmälaren, logotypen för det norska landslagets huvudsponsor som syntes både på kläder och på reklamskyltar. Logotyperna visades under en lång tid på ett framträdande sätt både på tröjor och på skyltar som täckte hela bildens bakgrund. Eftersom inslaget handlade om skidsport hade logotyperna inget med sammanhanget att göra med hänsyn till ett informations- eller underhållningsvärde. Genom

exponeringen uppkom ett gynnande av företagen. Gynnandet var otillbörligt eftersom den omfattande exponeringen inte var redaktionellt motiverad. I detta fall var tiden betydligt längre och exponeringen mer omfattande än i andra ärenden som har lett till en fällning av granskningsnämnden för radio och tv. Att SVT inte fullt ut rådde över omständigheterna på inspelningsplatsen bör inte leda till en annan bedömning, eftersom SVT beslutar om programmet ska sändas eller inte. Den information som framförs är i och för sig av intresse, men hade kunnat framföras utan reklamskyltar för en bank i bakgrunden eller genom intervjuer med de berörda personerna. Gränsen mellan vad som är ett sponsorevent för en bank och vad som är en presskonferens med allmänintresse riskerar att suddas ut.

TILLHANDAHÅLLARENS YTTRANDE

SVT anser att programmet överensstämmer med bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande och anför följande.

Programmet var en direktsänd presskonferens med det norska skidförbundet den 16 november 2016. SVT Sport sände direkt från en studio i Stockholm och fick den norska presskonferensen direkt via en internationell tv-signal från Norge. Presskonferensen hade ett mycket stort nyhetsvärde med anledning av att en norsk skidåkare under sommaren dömts för dopning, samt att en annan skidåkare (världens bästa skidåkare) var under utredning för dopning. Det fanns också ett stort nyhetsvärde i att höra hur det norska landslaget resonerade kring användningen av astmamedicin, något som bevakats hårt av nyhetsmedia efter den förstnämnde skidåkarens dopningsavslöjande. Presskonferensen sändes bara tio dagar före den internationella världscuppremiären i längdskidor. Med tanke på att det norska landslaget är världens bästa landslag, och huvudkonkurrenter till det svenska landslaget, fanns det även ett intresse av att höra hur Norge skulle satsa under säsongen upp mot VM i finska Lahtis.

På presskonferensen medverkade flera ledare ur det norska skidlandslaget. Ledarna gjorde olika uttalanden till den samlade presskåren. Ledarna stod på en scen framför en skylt där förbundets sponsorer förekom med sina logotyper. Ledarna var iklädda sina officiella landslagskläder med sponsornamn. Utformningen på denna presskonferens följde upparbetad sed. Presskonferenser inom idrottsvärlden på den här nivån sker i dag framför sponsorskyltar och det är inget som SVT kan påverka. SVT rådde inte heller över omständigheterna på plats eller hur presskonferensen var utformad.

Under sändningen syntes vissa logotyper i bild, via sponsurväggen samt på ledarnas landslagskläder. Om exponeringen av dessa logotyper innebar ett kommersiellt gynnande så uppvägdes det av presskonferensens nyhetsvärde.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (5 kap. 5 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande kan accepteras om det är motiverat av ett informations- eller underhållningsintresse. Ju mindre sådant intresse som finns, desto mindre är också den grad av fokusering på ett varumärke eller ett företagsnamn som kan tillåtas. Omvänt gäller att en högre grad av fokusering – och därmed gynnande – kan tillåtas om informations-/underhållningsintresset är betydande.

När inspelningen eller sändningen av ett program eller inslag sker under förhållanden som programföretaget helt råder över och exponeringen inte kan motiveras redaktionellt ställs särskilda krav på restriktivitet med exponering av varumärken eller logotyper. Av betydelse för bedömningen är också om de programansvariga före sändning uppmärksammat eller borde ha uppmärksammat att det förekom varumärken i inspelningsmiljön eller på de medverkandes klädsel.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Nämnden anser att det uppkom ett gynnande av de produkter, varumärken och logotyper som exponerades i inslagen från den direktsända norska presskonferensen. Med beaktande av att det var fråga om en utsändning via en tv-signal från Norge och att SVT uppgett att bolaget inte kunde påverka utformningen av presskonferensen anser nämnden att det gynnande som uppkom inte medför att inslagen strider mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Detta beslut har fattats av Kristina Ståhl, Jan Holmberg, Ulrika Hansson, Clas Barkman och Berivan Yildiz efter föredragning av Rebecca Parman.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Rebecca Parman